

Söyleşi

Adana Eczacı Odası faaliyetlerine yıldır destek veren değerli büyüğümüz, ağabeyimiz Ali Aysan'la mesleğimizin dün ve bugün ile ilgili sohbet ettik.

S-1) Adana'yı ve Adana Eczacı Odasının faaliyetlerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Ben Adana'yı, mesleğini, seven bir insanım. Adana Türkiye'nin hemen üst sıralarında yer alır. Adana eczacıları olarak her zaman beraber, eşpaylaşım, eşhuzur, eşbaşarı sahibi olduk ve mesleği icra ederken bütün bu güzellikleri mesleğimizle yoğurup en üst seviyelere taşımayı görev edindik. Her dönemdeki yönetici arkadaşlarımızın çoğu bu sevgiyi çoğalttı. Bunun odamızda dünden bugüne hiç değişmeyen bir amacı vardı. Bu amaç öyle kolay kazanılacak bir şey değildi, emek istiyordu, mücadele istiyordu. Adana Eczacı Odası bunu misyon haline getirip dünden bugüne başarıyla taşımış, yarınlara da başarıyla taşıma gücünü kazanmıştır.

32. dönemde beni, bizi, başarıya ulaştıran delege arkadaşlarıma, kongreye katılıp emeklerini esirgemeyen eczacılarımıza, şükranlarımızı bildirmeden geçemeyeceğim mesleğimize adına, Adana eczacıları adına hayırlı olsun.

S-2) Geçmişten bugüne eczacılık nasıl değişti?

Geçmişte eczacılar mesleki zorluklarla bu kadar savaşmak zorunda değildi. Emek yoğunluğu ve üretkenlik daha fazla idi. Ama daha saygındı. Bir şeyi geçmişte eksik hesapladık, mesleğimizi geliştiren teknolojiye uyarlayamadık hatta paralel bile gidemedik. Bu dönemde teknoloji birçok şeyi yuttuğu gibi eczanelerimizdeki üretimi de yuttu. Şimdi de kalan birkaç şeyi yutmaya çalışıyor. Hemen her şeyin teknolojinin, sanayinin elinde olabileceğini zamanında fark edip, gerekli tedbirleri almamışız. Sistem üretkenliğimizi elimizden alıp bizi ambalajlamaya taşıdı. Teknolojinin bazı kolaylıklarını tabii ki yadsıyamayız. Eczacının dünü de sorunsuz değildi, tabii

ama, bugünkü kadar da ağır değildi. Bugün eczacıların ciddi sorunlarının başında eczacısız eczacılık hizmetleri geliyor. Eskiden eczacının en büyük rakibi kendisiydi. Şimdi eczacısız eczacılık hizmetleri en büyük rakibi oldu. Devlet hastanelerinde, kurumlarında eczacısız eczacılık hizmetleri veriliyor. Hal böyle olunca reçete akademik bir evrak olmasına rağmen, akademisyen olmayan kişilerce hazırlanıyor ve aynı kişilerce hastaya sunuluyor. Dünyada bir eczacının günlük olarak ortalama 40-50 reçeteyi hazırlayıp sunduğu söylenen bir ortamda Türkiye'de bazı hastanelerimizde bir eczacı sorumluluğunda yaklaşık binlerce ifade edilebilen günlük ortalama ile reçete hazırlanıp hizmete sunuluyor.

Yukarıda devletin hastaneleri örneğinde olduğu gibi kurumlarda da reçete bedellerinin ödenmesi esnasında yapılan kontrolleri de çoğu kurumlarımızda eczacı yapmıyor. Reçete kontrolü yalnızca reçetenin ekonomik boyutuyla sınırlı tutulup konunun uzmanı olmayan birimlerden hizmet alınıyor. Reçetelerin son denetimi de olsa yalnız ekonomisi açısından değerlendirilmemelidir. Bu uygulamadan dolayı da devletin zararı küçümsenecek boyutta değildir. Bu durum mesleğimizi ciddi tehdit altında tutmaya devam ediyor. İlaçların bir kısmı idarece yasal düzenlemeler adı altında raflarımızdan alınıp çantalarda kaldırımlarda pazarlanır hale getirildi. Örneğin veteriner ilaçları gece yarısı çıkan bir yasa ile çantalarda arabaların bagajlarında pazarlanmaya başladı. Veterinerler Avrupa'da ilaç satarsa hasta bakamaz hasta muayene ederse ilaç satamaz bizde her ikisini de yapar. İsviçre'de doktorlar ilaç satсын mı satmasын mı diye referandum yapılıyor %51 rakamı ile satmasын kararı çıkıyor.

S-3) Bu sorunları nasıl açacağız. Yapacağınız gezi ve incelemelerde Avrupa ülkelerindeki eczacılık ve meslek örgütleri nasıl? Sorunlarını çözmüşler mi?

Ali Aysan :

1946 yılında Adana'nın Kürkçüler Beldesi'nde doğdu. İlkokulu aynı beldede, ortaokulu Adana'da Tepebağ ortaokulunda, Liseyi Çukurova Koleji'nde, üniversiteyi İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'nde bitirdikten sonra bir dönem askerlik öncesi Karşıyaka Lisesi'nde İngilizce öğretmenliği yaptı. Askerlik sonrası, Adana'da şimdiki eczanesi olan Taçmahal Eczanesi'ni devir alarak 24 Ekim 1977 yılında serbest eczacılık yapmaya başladı. Mesleğinin ilk yıllarından itibaren, mesleki sorumluluk bilincinde olarak Eczacı Odası yöneticiliği, Büyük Kongre delegeliği, Eczacı Kooperatifi Kurucu Üyeliği, Kooperatif Yönetim Kurulu Üyeliği ve kongrelerde çeşitli komisyon üyeliğinde aktif görevler almıştır. Türk Eczacılar Birliği'ndeki ilk yöneticiliği 27. Dönemde başladı. 6643 sayılı yasanın değişen şekliyle yapılan 28. dönem seçimlerinde Adana delegesi olarak tekrar Merkez Heyetine seçildi. Son 32. kongreyi temsilen aday olan Ali Aysan, 3. kez T.E.B yönetimine seçilmiştir. Kendisine Adanalı eczacılar olarak başarılar diliyoruz.

Ali Aysan ağabeyimiz 22 yıllık evli ve 2 erkek evlada sahiptir.

Söyleşi

Bu konuları aşabilmemiz için güçlü lobiler oluşturmamız. 27. dönemde Yunanistan'a giderek Selanik'te Balkan Eczacıları Birliğini kurmuştur. Bazı arkadaşlarla ben çalışma grubunda görev almıştık. Sayın Ülkü'nün ölümü ile pasif bir dönem geçirdik. 32. dönem heyetimiz tekrar faaliyetlerine başlamıştır. Umut ediyorum ki çok yakın bir zamanda işbirliğimiz hızlanacaktır. Bununla yetinmeyip Karadeniz Ülkeleri Eczacıları Birliği'ni kurma çalışma grubunu oluşturacağız. Bu lobi faaliyetleri alanını yurt içinde ve yurt dışında genişletmeliyiz. Balkan Ülkelerinde de sorunlarını çözmemiş ülkeler bulunmaktadır. Balkanlar'da öyle ülkeler var ki bizde olan yasalar, mevzuatlar bile yok. Gelecekteki çalışmalarına örnek olması amacıyla Bulgaristan'a bizden örnekler gönderdik. Kıta Avrupasında bizden önde olanlar var. Burada size özellikle İngiliz Eczacılar Birliği'nin çalışmalarını anlatmak istiyorum.

İngiltere'de eczacılık güzide bir meslek. Birliğin kayıtlı (1994) 39 bin eczacısı var, 12 bin eczanesi var. Fakülteyi bitiren kişi hemen eczane açma şansına sahip değildir. Mezuniyet sonrası ilk altı ayını hastane eczanesinde çalışarak ikinci altı ayını da serbest eczanede çalışarak yıl sonunda birliğe müracaat ediyor, birliğin eczacılar listesine adını kaydedtirerek eczacı ünvanını alıyor. Eczacının staj dönemindeki ücretini birlik ödüyor. Daha öncesinde Eczacılık fakültesi mezunu meslek örgütünün 24 üyeden oluşan bir meclisi var. Bu üyelerin 21'i eczacılar odasından seçimle gelmekte, her üye 2 senede bir seçilerek yenilenmektedir. 3 üye ise kraliçe tarafından tayin edilmektedir. İki tip uygulama var; bu üyelerin kararlaştırdıkları uygulamalar, ikincisi ise yasal uygulamalar. Bütün üyeler her yıl kaydını yenilemek zorundadır. Kaydını yenilemeyen kişi ise üyelikten düşer. Üye olmayan bir kişi eczacı ünvanını taşır. Bu kurulun bir de mahkemesi var. Mahkeme 5 üyeden oluşur. Mahkemenin başı kademli bir hakim ve bu kişi kraliçe ya da hükümet tarafından atanıyor. Heyetin 5 tane eczacı üyesi var. Bu heyet meslek kuruluşunun her hususta eğitiminden tutun dışarıdaki meslek uygulamalarına ilişkin aldığı kararlara ve prensiplere ters düşüldüğü hallerde üyesini çağırıyor, gel bakalım buraya sen bizim şu maddemize göre ters iş yapıyorsun diyor. Tam yetki yasal olarak bu kurula verilmiş. Mahkeme ihtar da verebilir veya "Siz bizim eczacılar listemizde bulunmaya uygun değilsiniz deyip birliğin eczacılar listesinden çıkarılabilir. Listeden çıkarıldığı an eczacılığı sona eriyor. Ben eczacılık yapmıyorum öğretim üyeliği yapıyorum dersiniz bile bu yasal zorunlulukla eczacı ünvanını kullanamazsınız.

Meslek örgütünün eğitimle ilgili uygulamasına gelince; örgüt her beş senede bir fakülteye müfettiş gönderiyor. Müfettişler fakültenin eğitim programına onay veriyor. Fakülte almış olduğu rapor olumlu ise eğitime devam edebiliyor. Bu kurulun alt eğitim kurulu var. Bunların içerisinde Prof.'lar olabilir, dışarıdaki eczacılar olabilir, meslekte kademli kişiler olabilir. Eğer bu komitenin verdiği rapor içerisinde fakültenin eğitiminin günün şartlarına uygunluğu yoksa komite fakültenin kapanmasını ister. Fakültenin mezun ettiği kişiyi ise eczacı kabul etmez, eczacılık fakültesi mezunu olarak kabul. Burada asıl amaç fakülte ile örgüt çalışıp günün uygun eczacısını yetiştirmeyi sağlamaktır.

Aslında bizim meslek örgütümüzün dünyadaki örgütlerin çoğundan fazlalığı var, eksikliği az. Bizdeki eksikliğin çoğu bürokrasiden, sistemden kaynaklanıyor.

S-4) Birikimlerinizin ışığında yeni eczacı olmuş arkadaşlara ne önerirsiniz?

Değerli arkadaşlarım ben Ali Aysan olarak örgütlenmeye, örgüte çok saygı duyarım, ancak örgütleyebildiğimiz insanın bizim insanımız olduğuna inanırım. İnsana yapılan yatırımın en büyük yatırım olduğuna inanıyorum. Kaliteli insan yetiştirmenin en büyük hedefimiz olmasını istiyorum. En azından insanda şu niteliklerin olmasını istiyorum. Saplantılarından soyutlanmış, aklı özgür, bilimsel, akılcı yöntemlerle sorgulayabilen ve doğru değerlendiren, doğru karar verebilen, topluma katkılı olan kişiyi yaratmak hedefinden ödün vermemez gerektiğine inanıyorum. Mesleğimiz insanın önce çağdaş kişilikli, devamında çağdaş eczacı olmasını, eczacılık yapmasını bunun için de eczacının sadece ilacı sunma ile yetinmemesini, bireylerin ve toplumun sağlığının iyileştirilmesinde gitgide artan yoğunlukta sorumluluklarının olduğunu kabul etmeli. İlacın akılcı kullanımı ile bilgi ve becerilerini geliştirmek, toplumun ve diğer sağlık görevlilerinin bilgi gereksinimini karşılamak üzere ilacın yanında bilgide sunmak durumundadırlar.

Kalitenin teşvik edilmesinde temel ilkeler ise eczacının işlevlerini kendisinin yürütmesi; yani hizmetini, mesleğini, başkalarına bırakmaması, ayrıca görevini gereğince yerine getirmesi için gerekli bilgi ve kapasiteye sahip olmasıdır. Çünkü bir profesyonel için hizmetin kalitesini belirleyen sunulan ürün ve ondan daha çok kendi mesleki bilgisini yansıtan davranışlarıdır.

Şu gerçeği eczanelerimize taşımamızdır. Eğer eczacı eczanede yoksa ilaç dışarı çıkarılmamalıdır. Tıpkı bir muayenehanede hekim yoksa hasta muayenesi yapılmayacağı gerçeği gibidir. Vatandaşın ilaçla ilgili her türlü bilgiyi eczacısından alması sağlanmalıdır. Sağlamalıyız ki gerekliliğimiz tartışılır olmaktan çıksın referandumlara ihtiyaç duyulmasın.

S-5) Siz daha önce eczacı kooperatiflerinde görev aldınız. Bundan sonraki süreçle ilgili görüşleriniz nedir?

Kooperatifler artık eczacılığın olmazsa olmazıdır. Geçmişte yaşanan düzensizliklere bir son vererek örgüt desteği ile yeniden yapılandırılmalıdır. Göreve geldiğimiz günden beri TEB gündeminden hiç düşmeyen bir sorun olarak yer alıyor. Dileğim kısa zamanda TEB'in projesinin hayat bulması ile sorunun çözüme kavuşması. Bana göre bireysel eczane eczacılığı son günlerini yaşıyor. Gündemde zincir eczaneler var. Biz bu eczanelerimizi hangi organlarımızla entegre edebileceğiz. Bunların çözümü ancak kooperatiflerimizin varlığı ile mümkün olabilir.

2000'li yıllarda dünyamıza yaklaşık 25 şirketin sahip olduğu söyleniyor. Biz bu boyutlarda bu sayıda eczaneye bireysel eczacılık yaparsak sorun yaşarız. Globalleşen dünyada sınır ötesi sermayenin yaptırımlarının altında eczacının ezilmesi ve güç kaybetmemesi için tehlikeyi önceden görüp altyapımızı hazırlamalıyız. Eğer zincir eczaneler gelecekte oluşacak yapının şeklini ve bunun kurallarını biz belirlemeliyiz. Bizim belirleyebilmemizin koşulu ise kendi öz örgütleri-miz olacaktır. Bunlara sahip çıkalm.

Yayın Komisyonu